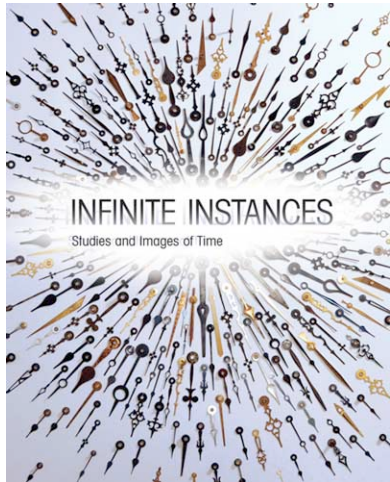

Infinite Instances: Studies en Afbeeldingen van Tijd

Infinite Instances: Studies and Images of Time, uitgebracht door Mark Batty Publisher in 2011, www.infiniteinstances.com
Het boek heeft één Nederlandse bijdrage, het werk van Anje Roosjen.

Het boek is een collectie van papers en kunstwerken die gepresenteerd waren tijdens de *ArcheTime Conference & Exhibition*, georganiseerd en gecureerd door Olga Ast in de *Tank Space for Performing and Visual Arts* in New York. Ongeveer 60 kunstenaars, wetenschappers, architecten, schrijvers, dichters, muzikanten en filmmakers uit New York, Moskou, Toronto, Amsterdam, Los Angeles, Baltimore, Washington DC en andere steden hebben meegedaan en het evenement bijgewoond.

De recensie van *Infinite Instances* in *Physics World* is geschreven door Fred Swist, een senior grafisch ontwerper bij IOP Publishing, die *Physics World* uitbrengt:

www.infiniteinstances.com/infinite_instances_review

www.physicsworld.com/cws/article/indepth/2012/aug/23/reflections-on-time

---

Reflecties over tijd

De *ArcheTime* conferentie was helemaal niet zoals de meeste bijeenkomsten die bijgewoond worden door fysici. Georganiseerd door conceptueel kunstenaar Olga Ast, bracht het evenement van juni 2009 meer dan 70 mensen van uiteenlopende achtergronden bij elkaar, waaronder kunstenaars, filosofen, schrijvers, fotografen en filmmakers, evenals wetenschappers. Naast het programma van besprekingen en paneldiscussies, was er een bijgaande tentoonstelling die de kunstwerken, installaties en bewegende beelden van kunstenaars zoals de bekroonde percussionist, componist en improv-muzikant Jesse Stewart, experimentele filmmaker Ken Jacobs en Ast zelf.

Zulke interdisciplinariteit was noodzakelijk omdat het onderwerp van de conferentie tijd was - en in de woorden van wetenschappelijk schrijver (en conferentie deelnemer) George Musser, "onze belevenis van tijd is zo fundamenteel en zo mysterieus dat alle gebieden van het menselijke kunnen nodig zijn om er grip op te krijgen". Nu, zo'n drie jaar later heeft Ast een prachtig koffietafelboek teweeggebracht, *Infinite*

Instances: Studies and Images of Time (Infinite Instances: Studies en Afbeeldingen van Tijd), dat de talrijke contributies aan ArcheTime in één publicatie bij elkaar brengt.

Net als de conferentie zelf, gaat *Infinite Instances* in op het onderwerp tijd vanuit vele invalshoeken, zowel de technische perspectieven van wetenschappers als de creatieve responses van artiesten en de vindingrijke experimenten van ontwerpers. Het lijkt erop alsof de collectie van visuele essays en op tekst gebaseerde stukken op geheel willekeurige wijze zijn georganiseerd, maar als je door de pagina's bladert lijkt er een dichotomie te voorschijn te komen. Enerzijds lijkt tijd ervaren te worden als iets organisch, levend, bewegend, groeiend - bijvoorbeeld in Catinca Tilea's *My Time (Mijn Tijd)*, een horloge met daarin levende algen die op verschillende snelheden groeiend, afhankelijk van de hoeveelheid warmte en licht die het ontvangen.

Anderzijds kan tijd weergegeven worden door ingewikkelde grafieken en diagrammen, meetapparatuur en data-visualisatie-systemen. Een voorbeeld van de laatstgenoemde is te vinden in het essay *Space-time imagery in art and science (Beeldspraak van ruimte-tijd in kunst en wetenschap)*. Hierin laat de natuurkundige Norman Zabusky zien hoe Eadweard Muybridge's beroemde chronofotografie van beweging niet alleen Marcel Duchamp's schilderij *Nu descendant un escalier n° 2 (Naakt de trap aflopend n° 2)* heeft geïnspireerd, maar ook fysioloog Étienne-Jules Marey's afbeeldingen van fluïdumstroming en Zabusky's eigen werk (dat hij samen met collega-wetenschapper Martin Kruskal heeft gedaan) over 'visiometrie', oftewel de visualisatie en kwantificatie van evoluerende vormloze objecten.

Eén van de meest fascinerende inzendingen in het boek komt, naar mijn mening, van een grafisch ontwerper, Camilla Torna, die een 'experiment' heeft uitgevoerd waarin ze mensen - tussen de leeftijd van 3 en 72 jaar - vroeg om hun eigen interpretatie van tijd te tekenen. Hun responses waren georganiseerd in de database *Visualizing Time (Visualiseren van Tijd)*, en een selectie van 25 werken staan in het boek. Variërend van een enkele stip op een leeg blaadje tot een nauwkeurig in elkaar gezet netwerk van golven, lijnen en circles, geven de tekeningen (aangevuld met bijschriften) een interessant inzicht in de creatieve, metaforische en conceptuele responses over de beleving van tijd. Torna's contributie openbaart zowel onze onvermoeibare fascinatie met tijd als de complexiteit die komt kijken in het begrijpen van wat het in zijn essentie is, en wat het betekent als een concept.

Door het verkennen van de verschillende benaderingen die in dit boek gepresenteerd zijn, wordt één ding duidelijk. De centrale vraag is niet zo zeer de zoektocht naar een passende universele definitie van tijd. In plaats daarvan gaat het over hoe tijd wordt ervaren en hoe we het kunnen benaderen vanuit andere perspectieven. Door het bij elkaar brengen van de stemmen van een heel spectrum van disciplines, nodigt het boek lezers uit om te ontdekken, onderzoeken en om vrij te reflecteren over het onderwerp op een manier dat al deze verschillende oogpunten respecteert. *Infinite Instances* zal zowel de specialist als de algemene lezer aanspreken, maar zal vooral diegene interesseren die betrokken zijn in multidisciplinair werk en in dialogen tussen kunst en wetenschap.

Door Fred Swist, www.fredswist.co.uk

Vertaald door Stefan Blokker, www.stefmanovic.wordpress.com